

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. De Consistoriis, eorumque mirabili confusione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

fragijs ex Ministris vnus eligitur qui tamquam
præles actionem totam dirigat. *Moderatorem ap-
pellant.* In his præcipue consideratur, an forte vel
in doctrinam vel disciplinam vitium aliquod ir-
repperit. Quibus vero oculis, quo animo ac can-
dore id fiat, Deus nouit. Ante omnia vero ea quam
à reformatis quis merito expectet, veritate ac fide
quæ ad Ecclesiæ suæ pertinent historiam, conge-
runt, atque ex ijs deinde *Annales* quales videmus,
confarcinant. Populinerius non ignobilis xui
nostri scriptor mihi dixit, se non semel à Consisto-
rialibus reprehensum, quod Ecclesiasticam histo-
riam scribens, multis in rebus maiorem veritatis
quam partium, quas sequebatur, rationem habuif-
set: vt qui mendacijs res suas promouere licitum
sibi, immo pulcrum putent. *Synodus Nationalis al-
tero aut tertio quoque anno conuocatur*, ad quam è
singulis prouincijs vnus Minister mittitur, qua-
rum in Gallijs quindecim fere sunt aut sedecim,
vnà cum totidem Deputatis, quos vocant, homi-
nibus magna ex parte illiteratis. Ad hanc vero
grauissimæ quæque causæ deferuntur, ac diffini-
tiua sententia deciduntur. Et quidem plenariam
Synodorum eiusmodi autoritatem tantopere illi
iactant, vt quum Minister quidam Nationali Sy-
nodo quæ Figeaci habebatur præsidens, reprehen-
sus esset quod aureos digitis annulos gestaret, re-
sponderit, id sibi tamquam Episcopo & supremo
Iudici, licere. Atqui non multo post in hoc Calui-
niani cum Ministris suis dispensarunt, in quorum
iam digitis, sine vlla dignitatis prærogatiua, pas-
sim aurum micare cernas. Deputatis vero il-
lis omnium Ecclesiasticarum causarum arbitrium
permissum est, vt & disciplinæ vel restringendæ,
vel in aliam formam transfundendæ. Cæterus ad-
mirabiles, sibi que plane contrarias Reformationes
in Synodis his eudi ait: quarum absurditatem eti-
am multi inter ipsos intellexerint ac demonstra-
runt. In Occitania & Vasconia idem testatur ab An-
no MDLXXI. vsque ad annum MDLXXXIII.
disciplinæ in decidendis negotijs maiorem quam
ipsum Sacræ Scripturæ auctoritatem ac pondus
fuisse: ac plerosque ab hac inscitia non potuisse
deduci, in qua tamen omnis fere istorum ho-
minum eruditio consistit. Sed Consto-
ria iam, & quomodo in
eis viuatur, videa-
mus.

DE CALVINIANÆ ECCLESIAE Consistorijs.

CAPVT VIII.

ARGVMENTVM.

- I. De Consistorijs eorumque mirabili confusione.
- II. De numero Consistorialium, & potestate.
- III. Quamdiu officia ista durent.
- IV. Seniores crimina ad Consistorium deferunt.
- V. Consistoriorum nugæ seu historia.

I. **C**aluinistica Ecclesiæ Consistorium ac Se-
natus, cuius est, vt Calvinus voluit, con-
scientias regere ac iudicare, ad magni illius Ro-
mani Senatus exemplum, ex omni hominum ge-
nere constat, militibus, causidicis, opificibus, ru-
sticis. Quid multis? In sacrum hoc collegium om-
nes, modo hominis formam habeant, cooptan-
tur. Frustra hic cum illo exclames, *procul è procul este
profani.* Sed ò pudendam rei tam arduæ prophana-
tionem ac confusionem: An quisquam melioris
monetæ, vt ita dicam, tam viles & abiectos ho-
mines in tanto munere socios sibi adiungi patia-
tur? Patiendum tamen est, quia Calvinus ita vo-
luit: qui contra Alchymia regulas, ferrum ac cras-
siora metalla cum sublimi illo mineralis Mercurij
spiritu colligere: id est, ex dissimillimis inter se li-
teratorum atq; illiteratorum ingenijs nescio quem
sympathicum cœtum cõstare voluit. Hic mihi An-
tisthenes occurrit, qui quum Atheniensibus sua-
sisset, vt asinos non minus quam equos aratris iū-
gerent, illi vero asinos ad laborem hunc nequa-
quam aptos esse dicerent, *Parum refert*, inquit,
apti sint nec ne, Vos modo quod dixi facite. Eodem
modo vos modo Calvinista, sartorem illum (sato-
rem, cerdonem, aut quemcumque alium, in Con-
sistorium cooptate; nec dubitate statim cum ipso
Senioris nomine dotes omnes ad munus id necessa-
rias eius animo infusum iri. In his vero Cõsistorijs
mercatores plerumq; ceteris præferuntur, nec solū
referendi, sed etiam vnà cum patribus Consisto-
rialibus iudicandi munus exercent. In summa,
dimisso Consistorio, causidicus ad curiam, mer-
cator ad forum, sutor ad lutrinam, rusticus ad
aratrum

aratrum redit, iidem omnes qui ante. At si quis unquam vidit, audivit aut legit, in Ecclesia Dei cum qui ante meredem animas iudicavit, post meredem in eadem turdisse? Multis illud disputatur, utrum melius sit, iudicem malum esse aut ignorantem. Plerique a meo consentiunt, ignorantiam in hoc munere periculosiorem esse quam malitiam. Illa enim velut continua quædam febris est, hic vero morbus sua habet intervalla. Potest etiam malus bene facere ac iudicare: sed ignorans atque imperitus semper cæcus, semper iniustus, semper malus est. Quid ergo boni à Consistoriali illa ignorantia expectare quis posset? nisi forte eo ipso momento quo Consistorium ingrediuntur, quadam cœlitus dala pfa affantur sapientia, eodem modo quo Lemnius febricitantes quosdam se vidisse scribit, qui durante paroxylmo, diserti admodum & eloquentes fuerunt; pristinæ vero sanitati restituti, a pristinam redierint brutalitatem.

II. In Calvinianis istis Consistorijs ad minimum septem iudices sedent, ad tribunalium nostrorum exemplum. Existimabant enim ut de vita, ita de anima quoque hominis non minus quam à septem iudicibus sententiam esse ferendam. Fortasse etiam antiquam illam legem cuius apud Quintilianum fit mentio, imitari voluerunt, his verbis conceptam: *de vi septem iudicent. Quod maior pars staturit reus patitur.* Cuius etiam Agellius meminit, inquit: *De reo septem iudices cognoscant: eaque sententia sit vera quam plures ex eo numero dixerint.* Sic ergo unus catholicus, unus mercator, unus proxenera, unus sartor, unus furor, unus hortulanus, unus faber ferrarius, simulque septem numero, de rebus Ecclesiasticis decernendi animasque ad Oream demittendi habebunt potestatem. Hic enim excommunicantur fratres, & cœteribus ac Sacramentis a cœtur, Ministro sententiam excommunicationis è suggestu pronunciant. Quod si leges civiles non permittunt, ut de stullicidio, de via, de sepe, aut quacumque alia re controversa sententiã quicquam pronunciet, quam qui in eo studio bene versatus, & ad hoc munus aptus iudicatus fuerit: quanto minus ad animarum hoc seu conscientiarum iudicium homines imperiti assumendi sunt, qui tanto sunt imperitiores quanto minus suam ipsi imperitiam atque ignorantiam agnoscunt.

III. Sed & hoc primitivæ Ecclesiæ consuetudini plane repugnat, quod officia ista apud Calvinistas non sunt perpetua, sed personæ vel singulis

annis, vel altero quoque anno mutentur. Eadem nihilominus magna ambitione expetuntur: adeo ut nobilis quidam præfate Bullionio Duce, Franciæ Marefcallo, qui eam religionem amplectitur ac magno studio propugnat, dicere non dubitavit. *Si Officia ista Consistorialia vanè proponantur, non minorem inde in hoc regno quam ex Casualibus, ut vocant, pecuniam confici posse.* Qui his funguntur passim, ac præsertim Montalbani, & Bergeraci, sedes suas iuxta ipsam Ministri habent cathedram, tamquam conscientiarum iudices ac magistratus: ex quo non minus quam Consules olim ac Dictatores apud Romanos omnib⁹ sunt formidabiles. Jactant enim, sui quoque muneris esse Ministrorum auctoritatem in æquilibrio continere, ac potestatem moderari. Apud Geneveses certe in ijs quæ ad ecclesiæ pertinent inspectionem, communem habent cum Ministris curam. Sic quos veritate retinere non poterant, dignitatibus istis suis partibus obnoxios reddunt. Tam insperata vero dignitas, quæ ex sutrina ad conscientiarum tribunal nullo suo merito, nulla probitatis aut doctrinæ commendatione extolluntur homines triobolares ita inflat atque insolentes reddidit, ut ne gravissimis quidem viris cedere sustineant.

IV. Consistorio, quod vel in templo, vel in Ministri ædibus celebratur, Minister præsidet. Quod si plures eiusdem ecclesiæ sint Ministri, Præsidis munere fungitur is cuius partes sunt ea septimana concionari, idemque suffragia colligit, & decreta pronunciat: sic ut in munere hoc nec ætatis, nec ad hoc necessarium virtutum & qualitatium ulla habeatur ratio. Semel vero aut bis singulis septimanis Consistorium habetur, in quo Seniorum querelæ & accusationes contra quoscumque in medium proferuntur. Etiam si enim sæpe ingentes trabes in suis ipsorum gestent oculis, tamen eis aliorum ingredi ædes & minutissima quæque rimari, permistum est. Hi expiscantur quomodo parentes liberos suos, mariti uxores, domini familiam universam tractent, qualem vitam singuli agant, quomodo rem familiarem administrent; adeo ut etiam thori conjugalis secreta eos latere non possint. Iidem hinc inde per civitatem obambulantes, aures semper arrectas habent; ac vel fristilli iactum, vel musicorum instrumentorum sonum, vel cantum, vel cachinnum in Reformatorum ædibus perceptum, statim in iudicium vocant. Cæteros quosdam novisse se inquit, qui ob hanc solem im-